

3) запровадження адаптивних систем господарювання.

Список використаних джерел

1. Тишковець В.В., Пересадько В.А. Рациональне використання та охорона земельних ресурсів. Методичні вказівки для студентів географічних факультетів.- Х., 2020, с.24-35.
2. Панас Р.М. Основи моніторингу та прогнозування використання земель: Навчальний посібник,- Львів: Новий Світ- 2019 с. 224-260.
3. Третяк А.М. Теоретичні основи і територіальний землеустрій: Навчальний посібник.-К.: Вища освіта, 2021 с. 513-528.
4. Біттер О., Березівський П., Мельник В. Ефективність сільськогосподарського виробництва і рівень життя сільського населення. Львів: ЛДАУ с. 177-188.

Марія ГАНЕВИЧ, студентка 1 курсу спеціальності 193 «Геодезія та землеустрій» ЗВО «ПДУ»

Науковий керівник: **Ольга ПЕТРИЩЕ**, кандидат сільськогосподарських наук, доцент кафедри садово-паркового господарства, геодезії та землеустрою ЗВО «ПДУ»
м. Кам'янець - Подільський

ОСОБЛИВОСТІ ОФОРМЛЕННЯ ПРОЕКТУ ЗЕМЛЕУСТРОЮ

Земля була і залишається головним джерелом задоволення першорядних потреб людини, - є найважливішою ланкою усіх виробничих процесів і тому має велике значення в житті людей. Життя людства немислиме без безупинного використання земельних ресурсів як речовинного фактора й об'єкта суспільних відносин. Коли до землі приєднується людська праця (жива і уречевлена), вона стає не лише як засіб виробництва, залучений у систему сільсько- чи лісогосподарського виробництва, а й виступає як матеріальна умова, і як активний фактор - головний засіб виробництва. [2, с.45]. У даному разі вона є і предметом праці, і безпосереднім засобом праці, оскільки володіє унікальною

відмінною рисою - родючістю, тобто здатністю відтворювати рослини, забезпечуючи їх необхідними поживними речовинами

Проектна документація із землеустрою складається із:

1. Пояснювальної записки;
2. Графічних матеріалів;
3. Матеріалів погоджування та затвердження.

Пояснювальна записка передбачає:

- завдання на виконання робіт;
- коротку природноекономічну характеристику об'єкту землеустрою;
- пояснювальну записку із розрахунками таблиць обґрунтування проекту;
- розрахунок вартості запроектованих заходів із зазначенням термінів їх виконання – документи про розгляд проекту та його затвердження.

Враховуючи, що внутрігосподарський землеустрій передбачає проведення підготовчих робіт, розробку проекту та винесення його в натуру пояснювальна частина може складатися із трьох частин. Кожна частина буде мати пояснювальну записку та оформлений графічний матеріал. Пояснювальна записка містить:

- загальні відомості про господарство та характеристику його природних умов;
- характеристику існуючої організації території;
- відомості про перспективи розвитку господарства та його міжгосподарські зв'язки – вимоги розміщення виробничих підрозділів, виробничих центрів, а також внутрігосподарських доріг й інших елементів інфраструктури;
- дані про організацію угідь і сівозмін, про влаштування території ріллі та кормових угідь, про способи проектування та перенесення проекту в натуру;
- план здійснення проекту;
- план природоохоронних заходів;
- техніко-економічні показники проекту[1, с.23].

Пояснювальну записку до проекту внутрішньогосподарського землеустрою складають по програмах, наявним в інструкціях. Звичайно в ній висвітлюють загальні відомості про господарство, його спеціалізації й міжгосподарські зв'язки, про землекористування, сучасний стан сільськогосподарського виробництва й перспективи його розвитку. На початку в записці приводять основні показники проекту, що характеризують основний напрямок господарства, кількість виробничих підрозділів і населених пунктів, використання земель, сівозміни, структуру використання ріллі, урожайність сільськогосподарських культур і продуктивність кормових угідь, поголів'я худоби, його продуктивність, виробництво основної продукції і її вартість [3, с.98]. До цих показників варто додати: кількісні і якісні територіальні характеристики запроектованих виробничих підрозділів, масивів і полів сівозмін, пасовищних і сінокісних ділянок; дані про дорожню забезпеченість, довжини внутрішньогосподарських доріг і їхню щільність; дані про захищеність території запроектованими різними протиерозійними заходами.

Текстова документація для видачі замовникові включає:

- завдання на проектування;
- пояснювальну записку, агроекономічне обґрунтування проекту;
- відомості площ земельних угідь по проекту (експлікації земель по вгіддях, зрошуваних і осушених земель по полях і ділянках, земель стороннього користування, характеристики якості сільськогосподарських угідь і ін.), при цьому по полях сівозмін приводять показники по ґрунтових різновидах, оцінним групам або класам ґрунтів, їхньому механічному складу, ухили в градусах ;
- матеріали розгляду й затвердження проекту.

Графічна частина проекту передбачає:

- план землекористування у заданому масштабі;
- картограма крутості схилів;
- картограма агровиробничих груп ґрунтів;
- картограма екологічної придатності ґрунтів;

– проектний план; розмічувальне креслення з перенесення проекту в натуру.

Креслення супроводжуються експлікаціями земель, ситуаційним планом, розою вітрів, умовними позначеннями, описом меж

Розгляд і затвердження проекту внутрігосподарського землеустрою [6, с.56].

Завершальною стадією процесу землеустрою є розгляд і затвердження землевпорядної документації з метою її легалізації. Враховуючи важливість землевпорядної документації для регулювання земельних відносин, у ЗК України визначається процедура її розгляду і затвердження. Погодження і затвердження документації із землеустрою проводиться у встановленому Земельним кодексом України, законом України “Про землеустрій”.

Перенесення проекту в натуру складається з *етапів*:

1. Підготовчі роботи.
2. Виготовлення робочого креслення.
3. Робота по перенесенню проекту в натуру.
4. Завершальні роботи.

При виборі порядку дій по перенесенню проекту в натуру слід прагнути до того, щоб виконання їх відрізнялося найбільшою простотою, відповідало вимогам належної технічної точності й дотримувалася при цьому економія в часі й робочій силі. Тому перед перенесенням проекту в натуру проводять підготовчі роботи з метою встановлення порядку геодезичних дій при перенесенні проекту.

Список використаних джерел

1. Теоретичні основи землеустрою: Навч.посібник /М.Г. Ступень, Р.Й. Гулько, О.Я. Микула та ін.; за заг ред. М.Г. Ступеня. Львів: „Новий Світ-200”, 2006.-336 с.
2. Ступень М.Г., Гулько Р.Й., Микула О.Я., Шпик Н.Р. Землеустрій: Підручник.- Львів”Новий світ-2000”, 2004.- 392 с.
3. Ступень М.Г., Добрянський І.М., Микула О.Я., Шпик Н.Р. Містобудівний кадастр: Навч.посібник.- Львів: ЛДАУ, 2003. 224 с.

4. Геодезичні роботи при землеустрої: Навч. посібник / В.Б. Балакірський, М.В. Червоний, О.Я. Петренко, М.М. Гарбуз. За ред. В.Б. Балакірського / Харк. нац. аграр. ун-т ім. В.В. Докучаєва, 2008. 226 с.

5. Методичні основи грошової оцінки земель в Україні: Навчальний посібник / Дегтяренко Ю.Ф., Лихогруд М.Г., Манцевич Ю.М., Палеха Ю.М. - К.: Профі, 2007. 624с., 8 іл.

6. Аграрне право України: Підручник / за ред.. О.О. Погрібного. Істина, 2007. 448с.

Аліна ГОРІХОВСЬКА, студентка 1 навчального року спеціальності 193«Геодезія та землеустрій»
Науковий керівник: **ДОДУРИЧ Валерій Васильович**, асистент кафедри садово-паркового господарства, геодезії та землеустрою
Заклад вищої освіти «Подільський державний університет», м. Кам'янець-Подільський

ЗЕМЕЛЬНИЙ МЕНЕДЖМЕНТ В СИСТЕМІ УПРАВЛІННЯ ЗЕМЕЛЬНИМИ РЕСУРСАМИ

«Управляти – це передбачати, організовувати, розпоряджатись, координувати і контролювати», - казав французький інженер А. Файоль. Чи потрібне мистецтво управління та керування в земельних ресурсах? Авжеж! Менеджмент організовує, запускає та контролює процес або процеси. Але є одна проблема з сфери HR: як знайти ту саму людину, яка буде відповідати вимогам до посади та корпоративній культурі. *Управління земельними ресурсами* – це діяльність, спрямована на досягнення поставленої мети, а *земельний менеджмент* – лише процес (один із інструментів), за допомогою якого досягають тієї чи іншої мети [1]. Економічний зміст процесу управління земельними ресурсами тісно зв'язаний з системою земельних відносин, які виникають між людьми, колективами людей, державою та іншими структурами в процесі використання землі. З врахуванням сказаного відносини між